

Forslag nr.: 271

Landsstyrets innstilling til Landsmøte nr.: 121

Tariffpolitisk uttalelse

Tariffpolitikk er et viktig verktøy i arbeidet for et mer rettferdig samfunn med mindre forskjeller og arbeid til alle. For å nå disse målene må vi forsvare og utvikle de sentrale tariffoppgjørenes betydning og styrke de kollektive landsomfattende tariffavtalene.

Hvilken oppgjørsform som velges i hovedoppgjørene vil være avhengig av hvilke overordnede mål som foreligger. NNN vil primært gå inn for forbundsvise forhandlinger. Dette har vist seg å være godt egnet til å få gjennomslag for forbundets krav. Men når viktige saker av felles interesse for hele fagbevegelsen skal fremmes, bør også andre oppgjørsformer vurderes. I tariffoppgjøret i 2018 vil AFP og det norske pensjonssystemet stå sentralt. For å oppnå resultater vil et samordnet oppgjør, eventuelt med forbundsvise tilpasningsforhandlinger etterpå, da være nødvendig.

Minstelønnsreguleringen i overenskomstene er et godt virkemiddel for å heve de lavest lønnede i næringsmiddelindustrien. Den sikrer våre medlemmer med tariffavtale en minstelønn på 85 % av næringsmiddelindustriens lønnsgjennomsnitt. Dette er et viktig redskap i kampen for å heve de lavest lønnede og i kampen for likelønn mellom kvinner og menn. Forbundet vil ikke akseptere krav om svekkelser av denne ordningen.

Den årlige reguleringen av minstelønna er knyttet opp til lønnsutviklingen i næringsmiddelindustrien. Det er derfor viktig at næringsmiddelindustrien over tid har minst samme lønnsutvikling som øvrig norsk industri for at ordningen skal være bærekraftig. Dersom det skulle oppstå en situasjon med en eventuell negativ lønnsutvikling i næringsmiddelindustrien, vil vi ikke akseptere at minstelønna reguleres negativt.

Lokal lønnsglidning er viktig for den totale lønnsutviklingen i bransjene over tid. Alle våre overenskomster er minstelønnsavtaler med rett til lokale lønnsforhandlinger. Vi vil videreutvikle og styrke arbeidet med opplæring og bistand til lokale tillitsvalgte på dette området. Forbundets målsetning er at ingen tariffområder i NNN skal ligge under 90 % av industriens gjennomsnitt. Også arbeidsgiverne har et ansvar for at lokale lønnsforhandlinger blir gjennomført.

Det må jobbes mer for å gjøre næringsmiddelindustrien attraktiv for unge som skal velge yrke. Statusen må heves. Ny teknologi medfører et økende behov for å rekruttere faglært arbeidskraft. Samtidig må det satses mer på etter- og

videreutdanning av de som allerede jobber i næringsmiddelindustrien. For både nåværende og fremtidige arbeidstakere er seriøsitet, lønn, kompetanse og utviklingsmuligheter avgjørende for valg av yrkesvei. Tariffavtalene har bestemmelser om samarbeid på bedriftene om kompetanse- og rekrutteringsarbeid. Vi må sørge for at reglene kommer i aktiv bruk. Ordningen med at voksne med relevant erfaring kan ta fagbrev må videreføres.

Sosial dumping foregår også i mat- og drikkevareindustrien. Spesielt innenfor fiskeindustrien har dette vært en stor utfordring, men også i andre bransjer finner vi eksempler på grov utnyttelse av utenlandsk arbeidskraft. Det gjelder brudd på helse-, miljø og sikkerhetsregler, herunder krav om arbeidstid og bostandard, og lønninger som er uakseptabelt lave sammenlignet med hva norske arbeidstakere normalt tjener. Forbundet vil avvise forslag om å innføre lovbestemt minstelønn i Norge. Lønnsnivå og lønnsfastsettelse må det være opp til arbeidslivets parter å fastsette. Ordningen med tidsbegrenset allmenngjøring av minstelønn og andre bestemmelser i tariffavtalene er bedre egnet til å motvirke sosial dumping.

Deler av Fiskeindustrioverenskomsten er allmenngjort frem til 2018. Det vil sannsynligvis være nødvendig å fremme begjæring om fortsatt allmenngjøring etter 2018 også. I tillegg må forbundet kontinuerlig vurdere behovet for å kreve allmenngjøring også i andre bransjer. Lov om allmenngjøring av tariffavtaler må endres slik at det blir både enklere og raskere å få på plass vedtak om allmenngjøring. Eventuell dekning av kostnader til reise, kost og losji skal ikke være en del av lønna. Det er særlig i forbindelse med bruk av innleid arbeidskraft og underentrepriser vi finner sosial dumping. Hovedregelen i norsk arbeidsliv må fortsatt være hele stillinger og faste ansettelser.

Et godt arbeidsmiljø er en viktig forutsetning for et arbeidsliv med plass til alle og hvor ansattes helse, miljø og sikkerhet ivaretas. Den nåværende IA -avtalen har økt fokus på det forebyggende arbeidsmiljøarbeidet. Delmålene om å forebygge og følge opp sykefravær, inkludere arbeidstakere med nedsatt funksjonsevne og jobbe for at folk kan stå lenger i jobb ligger fast. Dette krever en arbeidsplass som tilrettelegger for ulike behov og ulik livssituasjon.

De tillitsvalgte spiller en viktig rolle for å ivareta arbeidstakernes interesser i arbeidsmiljørelaterte saker. Det er derfor uakseptabelt at deres rolle er redusert på flere områder i Arbeidsmiljøloven.

De tillitsvalgtes arbeidsvilkår er også utfordret på mange arbeidsplasser. Dette tross for at et godt lokalt partssamarbeid bidrar til økt lønnsomhet, effektivitet og omstillingsevne. Stadig fokus og økte begrensninger på tid og ressurser brukt til tillitsvalgtarbeid svekker det organiserte arbeidslivet. For å motvirke dette må de tillitsvalgtes rettigheter styrkes gjennom lov- avtaleverket. Innholdet i forbundets tillitsvalgtskolering må kontinuerlig tilpasses det arbeidslivet medlemmene står midt oppe i.

Høy organisasjonsgrad er forbundets viktigste redskap for å opprettholde vår styrke både lokalt og sentralt. Det er bredt dokumentert at fagorganisering bidrar til bedre lønns- og arbeidsvilkår. Vi må fokusere på fellesskapet og vise i praktisk politikk hva fagbevegelsen betyr for medlemmenes økonomiske og politiske interesser. Vi må jobbe for å styrke og synliggjøre medlemsfordelene, blant annet gjennom gode forsikringsordninger. Kampen mot gratispassasjerene må fortsette. Vi må vise at det lønner seg å være organisert.

På denne bakgrunn vil NNN:

- Forsvare og utvikle de sentrale tariffoppgjørene og styrke de landsomfattende tariffavtalene
- Primært gå inn for forbundsvisе forhandlinger i tariffoppgjørene
- Gå inn for et samordnet oppgjør i 2018 for å forhandle om pensjon
- Forsvare bestemmelsen om minstelønnsregulering i tariffavtalene og ikke akseptere negativ regulering av minstelønnsatsene
- Ha som målsetning at alle tariffområder i NNN skal ligge over 90 % av industriens gjennomsnitt
- Jobbe for å gjøre arbeidsplassene i næringsmiddelindustrien mer attraktive
- Forsvare ordningen med at voksne med relevant erfaring kan ta fagbrev
- Avvise innføring av lovbestemt minstelønn i Norge
- Jobbe for en forenkling av allmenngjøringsordningen
- Videreføre allmenngjøringen for fiskeindustrien og fortløpende vurdere behovet for allmenngjøring i andre bransjer
- Forsvare retten til hele, faste stillinger i norsk arbeidsliv
- Jobbe for å styrke de tillitsvalgtes rolle og arbeidsvilkår i lov- og avtaleverk
- Jobbe for høy organisasjonsgrad og synliggjøre fordelene ved å være organisert